

וצונו על צ'יטטיירי-נאצעט

המדור הפעם, איך לומר, הוא באמת "מספר אמיתי" • ואתא משוררא, וראה

לפיוטא, ושתה ליינא, וצעק במיקרופונא, וזכה לעידודא... כן תהיה לנו!

מאת א. אברהם

מעביר את הפזמון הידוע מהסגנון הארמי הלמדני, המאופק והעילי – לסגנון ה"סחבקי" והדוגרי הרוסי.

"א-ח-אד מי יו-דע? א-חד אני יודע!". כך שואלים, בנימוס, בני-תורה, אשר תיכף מקבלים תשובה מהבן החכם הנמצא בשטח: "בטח, אני יודע". עצם הביטוי "אני יודע" הוא עוד סממן לכך שהפזמון הידוע חובר טרם התגלות תורת החסידות...

אבל ברוסית, איך אומרים, "חבל על זמן" (כך הביטוי הישראלי בפי אחינו העולים, בהשמטת ה"א הידועה) – לא שאלה ולא תשובה. הפייטן הרוסי, נראה כמו אחד שהתגלגל הרגע מהתועודות בה-שר-המשקים בזבו את כל אוצרותיו:

"עך טי זימלאק

ז'אצ'עס טי דוראק?"

יענו, בתרגום חפשי: היי, אח שלו, למה אתה כזה אהבל... בעצם, יתכן שכוונת המשורר היא רק לברר "מר אזרח, מדוע הנך כה טפשי"...

משפט הפתיחה הוא איפוא מה שנהוג לכנות "שאלה רטורית", שיש בה יותר קביעת עובדה מאשר סימן שאלה. הוא אכן לא מחכה לתשובה, וממשיך להטיח את חרוזיו בשומע:

"יא טיבע ראסקאזי-וואיו, יא טיבע ראסצייטי-וואיו" [= "אני אספר לך, אני אספור לך"]. בדיוק בשביל כלום-ניק שכמותך הגעתי לכאן, כדי להסביר לך כמה עובדות ומספרים.

כולכם ראיתם את הוידאו של "לראות את מלכנו" במוצאי אחרון של פסח – קטעים מחלוקת "כוס של ברכה" מידו המלאה הפתוחה הקדושה הגדושה והרחבה של הרבי מלך המשיח.

כולכם ראיתם את ה-קטע של העידוד, השמח והפורץ גדר יותר מכל הקטעים האחרים. התמונה הבלתי נשכחת בה עוזב הרבי את הגביע ומעודד בבי ידיו הקדושות במשך זמן רב בתנועות חזקות ובאופן של "אתפריעו", כאשר 770 כולו – הקהל, השולחנות, הספסלים הקירות והתקרה גם יחד – קופצים מעלה מטה ביציאה מוחלטת מכל מדידה והגבלה.

ומה נשתנה הקטע הזה מכל הקטעים? ואיך פתאום מקבלים עידוד כזה שכמותו עוד לא ראינו, ושכמותו נראה תיכף ומיד ממ"ש בהתגלות הרבי – כפי שאשה אחת שאלה אחר כ"ז אדר תשנ"ב את הרבי ונענתה בחיוב ש"עוד נזכה לראות את הרבי כבתמונה המצורפת"!!!

אם קצת מקשיבים למה שהתרחש שם בתוך כל הרעש וההמולה, אפשר לגלות את התשובה.

"החזן צ'אצ'יקעס" – סיפור בפני עצמו, נשמה של הרבי, מה"רוסישע אידן" החביבים עליו טפי – מגיע מדי שנה לכוס של ברכה, לשיר בפני הרבי.

וגולת הכותרת היא השיר "אחד מי יודע" – בשפה הרוסית. התרגום לרוסית, חייבים לציין, אינו מילולי כלל וכלל. הוא

הבחנתם איך אפילו הרבי עצמו עושה תנועה של פליאה בידו הקדושה!

ואז המשיך חזננו בגרון מלא:

"צ'יטיירי-נאצעט קניז'עק רמב"ם'א"..." ארבעה-עשר ספרי הרמב"ם. אותם קבלנו במתנה מהרבי באחרון של פסח תשד"מ.

— איזה חייד מתפשט על פני הרבי!

כמו צעקת "אבא" בתקיעת שופר המגיעה עד העצמות, כמו ה"שמע ישראל" בנעילה הפותח שערי שמים, כמו קול הגדיים הרכים שעלה עד כסא הכבוד בפורים, כמו ה"קוקוריקו" של הילד מסיפור הבעל-שם-טוב שבקע רקיעים וקרע את כל הגזירות — ככה גם ה"צ'יטיירי-נאצעט קניז'עק רמב"ם'א" של צ'אצ'קעס, הוריד והשיל את כל המסכים והמחיצות. הרבי כאילו המתין לבבא האחרונה, ואז "מעיף" את הכל הצדה, ומיני" אתפריעו ואתגליין כל נהורין, התפרצות ושטפון אדיר של שמחה שסוחף את הכל בדרכו.

במהירות עצומה פעם אחר פעם, עד שבכלל לא ניתן להבין את המילים, "סלוזשבא נאשא, נאשא דרוזשבא, נאשא ייעברעייסקא'א"..."

ב חסידות קוראים לזה "אור חוזר". קיים "אור ישר", בו מעניק המשפיע מלמעלה למטה. אבל כאשר המקבל, מלמטה למעלה, מאותת שהוא **קלט** את המסר — זה "שואב" וממשיך מהמשפיע עניין עצמותי ופנימי בהרבה.

אבל מכיוון שגם השומע הוא גזע, הוא לא נעלב ומחמיץ פנים, והראיה: לאחר ההכרזה "אדין או נאס באַג, שטאָ נאָ נייבע שטאָ נאָ זיעמלע" — אחד אלוקנו שבשמים ובארץ — ממשיכים השניים לרקוד מחובקים: "סלוזשבא נאשא, נאשא דרוזשבא, נאשא ייעברעייסקא'א": עבודתנו ואחוותנו — היא שלנו יהודים!

וכך ממשיך הפייטן-סקא'א ומתרגם עבורו את "שלוש עשרה מדיא, שנים עשר שבטיא... צ'יטיירי [=4] נאשי מאטוציקי, טרי [=3] נאשי באטושקי, דווא [=2] נאשי טאבליציקי, אדין או נאס באַג, שטאָ נאָ נייבע שטאָ נאָ זיעמלע..."

עד כאן פחות או יותר הניגון במקורו. ו"כן עשה צ'אצ'קעס" מדי שנה בשנה, בעלותו לראות את פני האדון, היה כורך כמה שירים ביחד, והשיר הזה עולה על כולנה.

וכאן מגיע החידוש של השנה שלנו, אותה ראיתם כולכם בוידאו. מדובר במוצאי שבת בראשית תשמ"ח.

היה זה בעידן שלאחר תקנת הרמב"ם. כלומר, כאשר הבינו כי תקנת הרמב"ם לא רק לשעתה באה, אלא לדורות נתקנה.

מיודענו צ'אצ'קעס החל בניגון המלהיב, והתקדם אט-אט במעלות המספרים. עד שהגיע ל"טרי-נאצעט קאצ'עסטוּוּ באַג-גא..." — שלוש-עשרה מדות הרחמים של הקב"ה; המקום הגבוה ביותר ממנו אפשר להמשיך גם במדרגת המספר.

אבל אז **התחיל שוב**: "עך טי זימלאַק... יא טיבע ראסקאזי-וואַוי, יא טיבע ראסצ'יטי-וואַוי..."

רגע, לאן הוא הוא חותר?

חב"ד שרים בגרון ניחר מול הרבי המעודד בכל כחו: "יחי אדוננו מורנו ורבינו, **מלך המשיח** לעולם ועד!"

ומה אז היה "יותר מובן" מאשר היום? ומה אז היה יותר "מוכח בשכל" יותר מעכשיו? שום דבר. כל קושיא ופירכא היה אפשר להציג גם אז. אבל זה לא עניין אף אחד, לא בגלל שהיו לכולם תשובות, אלא משום שכלל לא שמעו שאלות. היה ברור **לכו-לם**, בלי חילוקים בין "ממסד רשמי" ללא-רשמי, מהגדול שבגדולים עד הקטן שבקטנים, שצריך לשגע את העולם עם ענייני גאולה ומשיח **ונקודתם התיכונה** "יחי אדוננו", עד שגם משחק הסופר-בגל יעצור את מהלכו, ואפילו במחיר הדחת קבוצת כדורסל אחת מהאליפות והכתרת 'הגליל העליון' במקומה – ובלבד שיכריזו "משיח משיח!" (תזכורת: הרבי עצמו ראה את כל הוידאו המתאר את פרשת פרסום משיח במשחקי הכדורסל של גליל עליון בשנת תשנ"ג).

כולנו היינו צי'צ'קעס! כולם היו תמימים ופשוטים, והלכו כעדר, ושרו "יחי" לא בגלל שהיה להם הוכחות מספר פלוני, אלא בגלל שהיה ברור שזה הקו שהרבי מוביל, וזהו.

א בל צייטירי-נאצעט שנות העלם והסתר עושות את שלהם. לפתע היו מי שהתעייפו מלהיות אלו שהולכים "אחד נגד מאה" על אמת, אלא אם כן בשעשועון עסקינן. את הווליום הצרחני של טנק המבצעים מחליפה מוסיקה רכה של "סדנת מודעות עצמית", כי גם "הפצת המעיינות" זה כבר יותר מדי דוקרני. נוצר מצב שצריך כבר להחליט. האם כפירוש רש"י על – (הפסוק הראשון מ"ב הפסוקים, "נאָך אַ חב"דִּסקע מעשה...) – "תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב", "**אחזונה ולא נעזבנה**", באותה פשיטות ותמימות ונאיביות וספונטניות, משיח ו"יחי" וחי וקיים והכל; או שמא "בוא ננסה להבין מחדש מה בעצם כתוב בשיחות..." ואת הלוקשים הללו למכור גם לצעירי הצאן שלא פשעו, אוי, מה היה לנו.

ושום ויכוחים לא יעזרו, ושום הוכחות מלומדות לא יוכיחו ולא יזיזו אף אחד מעמדתו. רק דבר אחד צריך לעשות: לחפש את הכפתור ההוא שכתוב עליו "צי'צ'קעס", אותו כפתור שמפעיל מחדש את ההרגש החסידי הטבעי והבריא בו נתקבלו הדברים לאזנינו בשעתם – ובחסד ה' עלינו עוד מתהלכים בתוכינו כמה כאלו שהכפתור הזה חסר, כי אצלם זה "בילד אין", מונבה מלכתחילה בלי שום אפשרות אחרת.

פשוט להתכוון מחדש לקליטת דברי הרבי כפשוטם וכמשמעם, בדיוק כמו החסידים הקופצים מול הרבי מעוכי-קנייטש, ולדידם קיים רק דבר אחד בעולם. חסיד ורבי בלחודוהי.

ואת ההרגש הזה, בלי שום עיבודים ודילולים – להמשיך גם לעולם.

בדיוק כמו בצי'טירי-נאצעט חודשים בהם עודד הרבי את שירת ה"יחי".

ומובטחים אנו מאתו, כי "שוב נראה את כ"ק אדמו"ר שליט"א כבתמונה המצורפת", וב"איין קער" של קבלת המלכות מלמטה וההתגלות מלמעלה – שוב נהיה שם, והגביע יונח על השולחן, ו"כ"ק אדמו"ר שליט"א החל לפתע לעודד בחזקה בבי ידיו הקדושות באופן יוצא מגדר הרגיל..." וירקיד את כולנו לירושלים עיר הקודש ולהר הקודש ולבית המקדש ולקודש הקודשים, נאשא ייברי-סקאיא...

כאשר הרבי תיקן את תקנת הרמב"ם – בהתחלה הלכנו כצאן לצי'טירי-נאצעט, וקיימנו את הגזירה שנחתה עלינו, ללמוד שלושה פרקים רמב"ם. בזכרונות הילדות של דור שלם הוטמעה התמונה, של אבא הנרדם לאחר סעודות שבת על הרמב"ם...

אבל כאשר בסיום הרמב"ם הראשון, לאחר ה"הדרן" של הרבי – החל **הקהל** לשיר "שישו ושמחו בשמחת תורה", היה אפשר לראות את התענוג העצום המאיר מזיו פניו של הרבי, "אח, יש עם מי לעבוד!" הם לא מוחים זיעה ומפליטים אנחה, אלא ששים ושמחים כמו בשמחת-תורה.

וכאשר צי'צ'קעס הכריז – ושמא מישוהו לחש על אוזנו את הרעיון, לך תדע – שכעת בלוח המספרים היהודי יש עוד משבצת; כאשר בפזמון המונה (אמנם לא את י"ג העיקרים, אבל בכל זאת) 13 מספרים שכל ילד יהודי מכיר – מחליטים **החסידים להוסיף** שורה, המודיעה קבל עם ועולם: ארבעה-עשר ספרי הרמב"ם. או-אז מניף גם הרבי את "היד החזקה", "ומלאה הארץ" שמחה.

א בל זה כבר פלפולים על-פי השכלה. יותר מכל יש כאן את הפשטות והתמימות החסידית, אפשר לומר האמונה החסידית הנאיבית – ברבי.

אותה אמונה, שבגללה שרו בקייטנות חב"ד כמובן מאלו "שמעו שמעו רבותי, והטו אוזן, למה **שצה הרבי מלויבאוויטש**, שכל אשה ובת, תדליק נרות שבת, וכל היהודים יניחו תפילין..." – ואל תשאלו מה קרה כאשר השיר הזה דלף לרחוב רבי עקיבא ולשכונות הסמוכות לכיכר השבת. לך תסביר להם...

אותו "חוש עדר" מקסים, שבמחי שידור אחד מהרבי, פתאום כל חסידי חב"ד עושים ספונטנית אותו דבר – מדביקים אותו סטיקר, מדברים על אותו ענין, אהובים את אותו נושא, או נלחמים בחירוף נפש בנושא אחר – פעם זה "דין נצח" ופעם זה "מיהו יהודי", פעם רישום ילדים בספר התורה, ופעם הפגנות על שלימות הארץ. ופעם זה רמב"ם וסיומי הרמב"ם ובולים על הרמב"ם ושירים על הרמב"ם עד שיבלו שפתותיכם מלומר רמב"ם. יש שיר שמסתיים ב-13? נהדר! השאירו מקום חניה בדיוק בשביל הרמב"ם.

ובדיוק באותה מידה בה מונח הענין בפשטות וכמו אי אפשר אחרת אצל כל אשר בשם חסיד חב"ד יכונה – כך ובאותה מידה ממש הדבר לא מצליח להשתחל לתודעתם של מצביעי המפלגות הדתיות. "מה זה השגעון הזה? מה החידושים הללו? מה העבודה הזאת לכם?!"

מי אתם שתיקחו את הילדים מה"חדרים" שלנו, ותתחילו להכריז איתם ב"ג עומר" ווי וואַנט משיח נאָו? מאין אתם שואבים את החוצפה לעבור ליד "מבצרי התורה" עם המוזיקה הרועשת של טנק המבצעים שלכם? ואיזה מין סדר זה בכלל, שבעוד אצלנו יש לכל דבר "מועצת הגדולים", "ועד הרבנים" – אצלכם יש רק גדול אחד: הרבי. שהוא בעצמו, יש להודות, לא מתייעץ באף אחד מהם.

זה, זה מה שאומר ה"צי'טירי-נאצעט קניז'עק רמב"ם'יא". יש מבצע של הרבי – אז ככה מעכשיו הנוסח.

וכך קבלנו בפשטות את מבצע משיח. פתאום נצבעה הארץ בצהוב, וקרני השמש שזרחו על נתיבי איילון הכריזו "הכנונו", ועוד לפני שהקהל הקדוש הספיק לעכל מה קורה – ותזכרו שפתאום הרבי נעלם ליותר מחצי שנה בחדרו הקדוש – מתחילים לעמוד מול איצקוביץ' מסכי וידאו, בהם רואים שחור על גבי מסך שחסידי